

De minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum
8 mei 2012

Kenmerk
B 2.1.12./002845/2034/JT

Uw kenmerk
5725846/12/6

Onderwerp
Ontwerp uitvoeringsbesluit ter zake wetsvoorstellen herziening ten nadele en aanpassing
vervolgingsverjaring

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 7 maart 2012 heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) verzocht advies uit te brengen over het daarbij gevoegde Ontwerp uitvoeringsbesluit ter zake van wetsvoorstellen herziening ten nadele en aanpassing vervolgingsverjaring met de daarbij behorende nota van toelichting.

Hierna treft u aan het advies van de NVvR, dat is voorbereid en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking Ontwerpbesluit

Het onderhavige Ontwerpbesluit wijzigt het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en het Besluit identiteitsvaststelling verdachten en veroordeelden. Dit ontwerp vormt aldus een uitwerking van het voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de invoering van een regeling betreffende herziening ten nadele van een gewezen verdachte (Wet herziening ten nadele), en het wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de aanpassing van de regeling van de vervolgingsverjaring.

Functie Ontwerpbesluit

Het ontwerpbesluit strekt ertoe om DNA-gegevens en vingerafdrukken van vrijgesproken personen onder stringente voorwaarden te bewaren met het oog op een eventuele herziening van de vrijspraak ten nadele van de gewezen verdachte, zoals voorzien in het wetsvoorstel herziening ten nadele. Daarnaast worden met dit ontwerpbesluit de bewaartermijnen van DNA-gegevens en vingerafdrukken in lijn gebracht met de aanpassingen in de regeling van de vervolgingsverjaring, zoals voorgesteld in het wetsvoorstel aanpassing vervolgingsverjaring. Tevens bevat het ontwerpbesluit enkele wijzigingen van technische aard.

Bovendien behelst dit besluit de aanpassing van de bewaartermijnen die gelden voor de DNA-gegevens en vingerafdrukken van overleden slachtoffers, vermiste personen en

onbekende verdachten aan het voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met de aanpassing van de regeling van de vervolgingsverjaring. Kern van deze aanpassing is dat de thans voor misdrijven die niet verjaren geldende bewaartermijn ook gaat gelden voor de misdrijven die als gevolg van het genoemde wetsvoorstel niet langer verjaren.

Op- en aanmerkingen

Het Ontwerpbesluit bouwt voort op het advies dat de NVvR reeds eerder en wel op 14 oktober 2008 heeft uitgebracht over het wetsvoorstel hervorming herzieningswetgeving. In dat advies is door de NVvR inhoudelijk ingegaan op deze materie. Opmerking verdient hierbij dat het thans voorliggende Ontwerpbesluit de implementatie van het eerder genoemd wetsvoorstel behelst. De meer inhoudelijke en principiële opmerkingen over het wetsvoorstel worden hier niet herhaald. Derhalve kan hier worden volstaan met enkele kanttekeningen.

Onder zeer bijzondere omstandigheden kan het, aldus het eerdere advies van de NVvR, nodig zijn apert onjuiste onderdelen van rechterlijke beslissingen te niet te doen, in het belang van een voortdurend publiek vertrouwen in de strafrechtspraak. Het publieke vertrouwen in de strafrechtspraak is immers gediend met een zorgvuldige bewaking van het evenwicht tussen het belang van de rechtszekerheid en gevoelens van rechtvaardigheid.

In de nota van toelichting is niet gemotiveerd waarom naast de rechter-commissaris ook de officier van justitie bevoegd zou moeten zijn om opdracht te geven tot het onderzoek als bedoeld in artikel 14, zevende lid, van het Besluit DNA-onderzoek in strafzaken en artikel 9, derde lid, van het Besluit identiteitsvaststelling. Gelet op het ingrijpende karakter van deze onderzoeken met betrekking tot de persoonlijke levenssfeer dient naar de mening van de NVvR te worden uitgelegd waarom rechterlijke toetsing hier niet noodzakelijk cq wenselijk is. Deze motivering ontbreekt thans.

De NVvR is van mening dat rechterlijke toetsing aangewezen is en ook beter past in het systeem van de wet. Een keuze voor toetsing door de rechter-commissaris sluit ook aan bij de regeling die elders in het Wetboek van strafvordering wordt vastgesteld bij de procedure van artikel 255 Sv. In dit laatstbedoelde geval is er geen onherroepelijke vrijspraak van de rechter maar een minder verstrekkende kennisgeving niet verder vervolging van de officier van justitie. Verder wenst de NVvR hier te benadrukken dat waarborgnormen en zorgvuldigheidsnormen de nodige aandacht verdienen; temeer omdat het hier gaat om de bescherming van grondrechten van burgers.

Tevens verdient opmerking dat in de praktijk het geregeld voorkomt dat een meer of meest subsidiaire variant van een ten laste gelegd feit bewezen wordt verklaard, terwijl de primaire variant een levensdelict betreft. We noemen hier als voorbeeld primair gekwalificeerde doodslag (beroving met dodelijke afloop), subsidiair opzetheling van de bij verdachte aangetroffen buit. De vraag rijst waar de DNA-profielen en vingerafdrukken worden opgeslagen en voor hoe lang. Logische wetstoepassing zou neerkomen op dubbele opslag: een korte(re) periode in het algemene bestand voor het bewezen verklaarde feit en heel lang voor het feit waarvoor onherroepelijk is vrijgesproken. Een verduidelijking is hier naar de mening van NVvR op zijn plaats. De NVvR adviseert de minister daarom op dit punt duidelijkheid te verschaffen.

Voorts wenst de NVvR een opmerking te plaatsen ten aanzien van de tekst bij de nota van toelichting bij pagina 20 onderaan en pagina 21 bovenaan. Een relevant aspect is daarbij meer van opsporingstechnische aard. Indien een verdachte opnieuw vingerafdrukken en/of DNA-materiaal af moet staan, kan die omstandigheid er toe leiden dat mogelijk ander nog aanwezig bewijsmateriaal door toedoen van de (gewezen) verdachte of derden alsnog verdwijnt en/of getuige(n) wordt/worden beïnvloed.

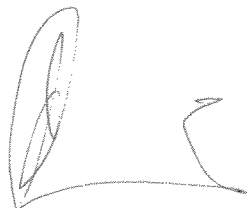

De garantie die de nota van toelichting op pagina 22 onder c geeft ¹ is niet geheel juist. Op pagina 20 bovenaan staat dat indien verdachte “in een andere zaak”² verdachte wordt en vingerafdrukken en DNA-gegevens in die andere zaak benodigd zijn, dan de opgeslagen gegevens in die andere nieuwe strafzaak kunnen worden gebruikt. De nota van toelichting noemt geen enkele inperking en dit betekent in de praktijk dus veel minder bescherming voor burgers.

Voor wat betreft het afschermen van gegevens van gewezen verdachten is volgens de NVvR niet duidelijk op welke manier hieraan praktisch vorm wordt gegeven. Op dit punt dient naar het oordeel van de NVvR helderheid te worden verschaft, bijvoorbeeld door middel van een ministeriële regeling, waarin de praktische uitvoering van de onderhavige regeling uiteen wordt gezet.

Namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie,

J. Silvis,
Voorzitter

¹en mogen de gegevens niet worden gebruikt voor de opsporing, vervolging en berechting van andere strafbare feiten dan die waarvoor de gewezen verdachte eerder is vrijgesproken”

² Wel aanvullende voorwaarden vereist, zie art. 14 onder 9 van het Besluit, met de kanttekening dat men geen hoge verwachtingen moet hebben van de notificatie genoemd in art 14 lid 9 onder b. van het Besluit